

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej

V. évfolyam 129 sz.

1936 május 14.

Csütörtök.

Megkezdik az olasz csapatok hazaszállítását „Tehet a Népszövetség, amit akar, Olaszország halad a maga útján” -- írja a római sajtó

Jeruzsálem, május 12.

A nékus tegnap hosszú táviratot intézett a Népszövetséghez, amelyben bejelenti, hogy miért távozott el Abesszíniából. Kijelenti, hogy nem akarta az egész abesszin nemzet elpusztítását és ezért adta fel a harcot. Azonban nem szűnik meg bízni a Népszövetségben, amelyet felszólít, hogy érvényesítse a népszövetségi alapokmányt.

A Népszövetség tegnap esti tanácsülése nagy izgalmak között telt el. Az első összeültökés megtörtént Anglia és Olaszország között. Az eredményt még nem lehet tisztán látni, annyi bizonyos, hogy a népszövetségi tanács annak ellenére, hogy az első ülésen úgy határozott, hogy az olasz-abesszin kérdést napirendre tűzik, a mai tanácskozáson mégis hozzájárul ahhoz, hogy az ügyet végérvényesen a június 15-re összehívandó rendkívüli tanácsülésen intézzék el. A tegnap esti titkos tanácsülésen rendkívüli fontosságú jelenetek játszódtak le, amelyek azonban kétségtelenül nem alkalmasak arra, hogy a jóviszony Anglia és Olaszország között helyreálljon. Az történt ugyanis, hogy a titkos ülés megnyitása után Eden, a tanács jelenlegi elnöke felvetette a kérdést, hogy napirendre tűzzék-e az olasz-abesszin viszály kérdését vagy sem. Tekintettel arra, hogy Abesszinia érdekelt fél. Eden külügyminiszter felszólította Wolde Mariamot, hogy foglaljon helyet a tanács asztalánál.

Amikor az abesszin kiküldött helyet foglalt, Aloisi báró felemelkedett és a következő kijelentést tette: Független, etióp állam nincs, tehát Olaszország nem egyezhetik bele abba, hogy annak egy állítólagos képviselője helyet foglaljon a tanács asztalánál. Etiópiában jelenleg csak egy állami szervezet van: az olasz és így mivel a tanács egy állítólagos és nemlétező kormány megbízottját a tanácsba kérte, kénytelen magát távartatani a tanács ülésétől.

Ezzel a kijelentéssel Aloisi báró és az olasz küldöttség tagjai elhagyták a termet. Aloisi báró eltávazása után a tanács elhatározta, hogy a kérdést napirenden tartja.

A titkos ülést nyilvános ülés követte, amelyen nem tárgyalták az olasz-abesszin

kérdést. A késő este folyamán az egyes államok miniszterei tanácskozást tartottak, amelyen az a vélemény alakult ki, hogy az olasz-abesszin ügy és az események olyan közel vannak, hogy objektív ítéletet nem lehet hozni, azért legjobb lesz, hogyha az ügy tárgyalását júniusra halasztják.

Addig azonban a megtorlásokat fenn tartják.

A közvélemény nagy érdeklődéssel várja, vajjon Olaszország hogyan fog viselkedni az abessziniai idegen diplomácia kiküldöttével szemben. Olasz hivatalos köröktől nyert információ szerint az olasz kormány úgy tekinti ezt a problémát, hogy a külföldi követségek elvesztették diplomáciai jellegüket és bármilyen diplomáciai kérdés felvetődik, akkor azt az olasz külügyminisztériummal kell elintézní, azonban az olasz kormány nem ragaszkodik ahhoz sem hogy ezeket mint konzulátusokat kezelje. Elismeri, hogy ezeknek joguk van ahhoz, hogy honfitársaikat megvédjék.

Második kényes kérdés az abessziniai jogok. Az olasz kormány megállapítja, hogy jogai csak az angoloknak, franciáknak és Egyiptomnak vannak, a többi államok legfeljebb érdekeltséggel bírhatnak.

Nagy feltűnést keltett tegnap este a Popolo d' Italia és a Popolo di Roma című nagy fascista lapok vezércikkei, amelyek igen gunyos hangon foglalkoznak a Népszövetséggel.

Megállapítják azt, hogy Olaszország halad előre a maga kijelölt útján.

— A Népszövetség tesz, amit akar — írja a Popolo d' Italia, — mi is azt tesszük, amit mi akarunk. Olaszországot hidegen hagyja, amit a Népszövetség tesz. A megtorlások további fenntartása nem árt Olaszországnak és nem használnak a volt nékusnak. Ettől még a volt nékus nem lesz újból császár, ha annak is szeretné magát hinni.

A gunyos hang igen nagy feltűnést keltett. Ebből egyesek azt a következtetést vonták le, hogy Olaszország kilép a Népszövetségből. Ezt hivatalos helyen megcáfolták. Olaszország bentmarad a Népszövetségben, de hagyja, hogy a Népszövetség azt tegye, amit akar.

A francia és angol lapok haditudósítói írják, hogy Badoglio tábornok és Graziani seregei tovább folytatják előnyomulástukat Abesszinia még meg nem hódított részeinek elfoglalására. Tekintettel azonban arra, hogy ellenállásra most már sehol nem találnak, ez az előnyomulás is csak feldeítő jellegű. Ilyen körülmények között, miután a seregek legnagyobb része föllesgessé vált, Badoglio tábornok kijelentése szerint már a közeli napokban megkezdik az olasz csapatok hazaszállítását. Elsőnek az alpesi hadosztályokat rendelik vissza, amelyek Ausztria védelmében ismét elfoglalják helyüket a Brenner hágón.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt

A folyóba ugrott egy 68 éves munkás Oradeán

A mentők azonban kihúzták és súlyos állapotban vitték a kórházba

Oradea, május 12.

Kedden délelőtt kevéssel 10 óra után megdöbbentő öngyilkossági kísérlet történt Oradeán. Fehér Lajos 68 éves munkás, Bratianu-utca 31. szám alatti lakos már hosszabb ideje súlyos betegségben szenvedett, amelyen az orvosok nem tudnak segíteni.

Az idősebb embert rendkívüli módon elkeserítette kínzó betegsége és családtagjai előtt is több ízben kijelentette, hogy véghez magával. Szerdán délelőtt kiment a ligetbe és a Poliklinika épületével szemben a folyóba ugrott.

A víz itt nem tulságosan mély, de az idős ember a kövekre esett, úgy, hogy elvesztette eszméletét és a víz lassan sodorni kezdte az eszméletlen testet.

A ligetben járókelők észrevették az öngyilkosságot és a Poliklinikáról telefonon hívták ki a mentőket, akik pár percen belül a helyszínen termettek. Fehér Lajost kiemelték a vízből és a kórházba szállították. Az idős munkás itt magához tért és elmondotta, mi késztette végzetes tetteire. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Időjárás

Mérsékelt égáramlás. Sok helyen záporosó, zivatar, esetleg jégeső. A hőmérséklet alig változik.

A pünkösdi tombola 38. száma

Halálra ítélték a japán hadügy-miniszter kabinetfőnökének gyilkosát

Tokio, május 12.
Ismeretes hogy 1935 augusztus 12-én Tokióban katonai zendülés és polgárháború tört ki, amelynek következményeként Aizawa japán ezredes meggyilkolta Nagata tábornokot, a hadügyminiszter kabinet főnökét.

Az ezredest akkor letartóztatták és fel-

szólították, kövessen el harakirit. Aizawa nem fogadta meg a felszólítást és inkább bíróság elé állott.

A tokiói legfelsőbb hadbírószak tegnap mondott ítéletet a gyilkos ezredes felett, akit halálra ítélt. Az ítélet a legfelsőbb felülvizsgáló bizottsághoz felebbezett az ítélet ellen.

Készülődés a háborúra

Feltegyverzik az angol postahajókat is

London, május 12.
Anglia minden vonalon fegyverkezik. Szigetország lévén, nagyon természetes, hogy repülő és hajóraját igyekszik növelni. Ugyanakkor azonban a többi tengeri államok is hasonló mértékben növelik különösen tengeri haderejüket, úgy, hogy az angol kormány módot keresett arra, hogy máról-holnapra jelentős mennyiségű hadihajó többletet mutasson ki.

Meglepetésszerűen hozták meg azután azt a határozatot, amely szerint a posta és a hadügyminiszterium között megállapodás

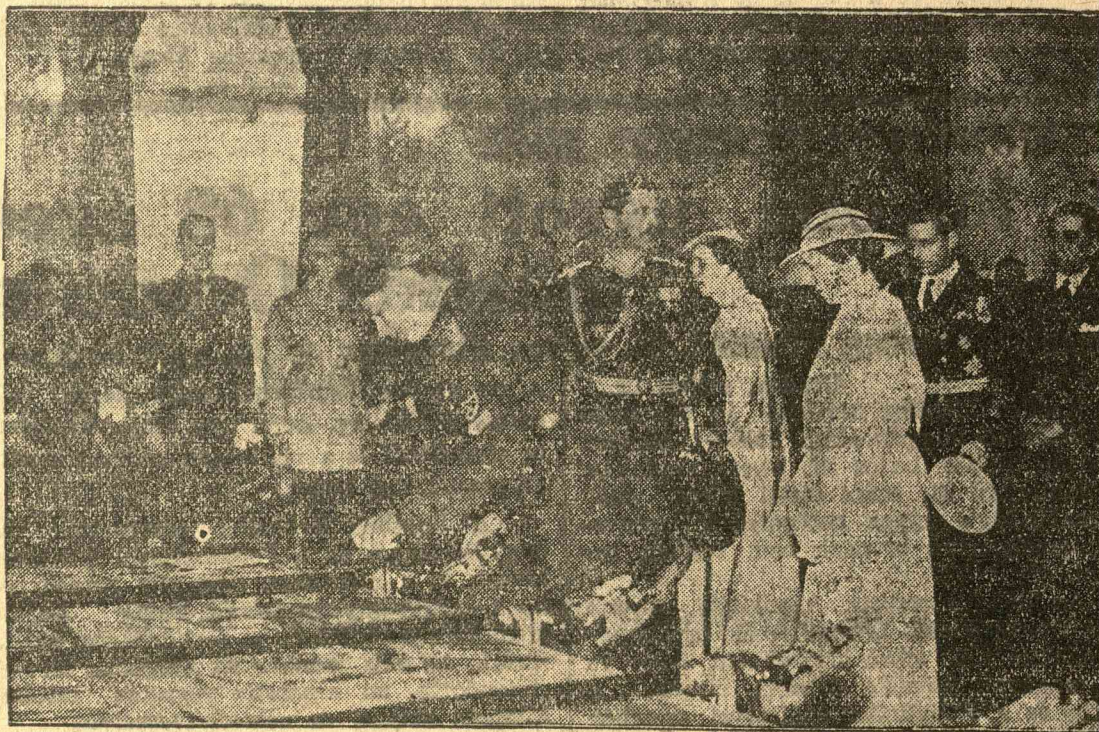
jött létre. A megállapodás lényege az, hogy az angol postahajókat felfegyverzik. Minden postahajón a szükséges személyzetten kívül katonaságot is állítanak be, a mely tengerészeti gyalogságból és tüzérségből áll. A postahajókat az angol admirális 15.24 centiméteres gyorstüzelő ágyúkkal látja el.

Az angol sajtó megállapítja, hogy szükség esetén az angol postahajók legyenek a leggyorsabb hajók és most ezt a gyorsaságot a hadsereg fogja kihasználni.

Szerelmi bánatában megmérgezte magát egy cluji tisztviselő

Cluj, május 12.
Regnap este 12 óra tájban öngyilkossági kísérlet történt a Str. Paris 11 szám alatt. Nemes Ilona 28 éves cluji tisztviselő 11 veramon pasztillát és egy pohár marólugot ivott meg. Tizenkét óra tájban ismerősei, akik a színházból jöttek haza és Nemes Ilona lakásának ablaka előtt vitt el utjuk, betekintettek a nyitott ablakon. A szerencsétlen leányt az ágya mellett ön-

kivületi állapotban pillantották meg. A lakásba hatoltak és értesítették a rendőrséget és a mentőállomást, ahonnan Barbosu szolgálatos rendőrtiszt, illetőleg a szolgálatos mentőorvos érkezett ki a helyszínre. — Első segélyben részesítették az öngyilkossági kísérlet áldozatát, akinek állapota kielégítő. Valószínű, hogy Nemes Ilona szerelmi okok miatt akarta magát eldöbni az életét.

Május 10. ünnepe a fővárosban

A királyi palota tróntermében Mihai nagyvajda arany szegeket ver az ünnepi lobogók rudjába. Tőle jobbra: Öfelsége Carol király, Mária anyakirályné, Miklós herceg és Tatarescu miniszterelnök.

Kivágandó és összegyűjtendő

39

Igazoló szelvény.

Aki a szelvényeket összegyűjti, az résztvehet az ajándék tombolában

Április – május

Bizományosainkhoz!

Kérjük bizományosainkat, hogy az áprilisi havi lapelszámolást az eladott lapokért járó összeggel együtt mielőbb küldjék be a kiadóhivatalhoz. Akié az előző hónapokból hátralékuk van, ez alkalommal mindent számoljanak el és fizessenek meg.

Az "Erdélyi Magyarság" kiadóhivatala.

Chestura Poliției Oradea.

No. 16010 — 1936,
din 7 Mai 1936.

Hirdetmény

A Monitorul Oficial 1923 június 17-ről kelt 59. számában közzétett az Árdragítás megszüntetésére vonatkozó törvény 5, 6, 7, 8, 10 és 11. §-ai alapján a Rendőrkésztura a következőket közli:

A kereskedők, iparosok és árusok kötelesek üzlethelyiségeikben levő áruik árjegyzékét látható módon kifüggeszteni és az egyes árucikkeket árjelzéssel ellátni. — Ugyancsak kötelesek — a vevőnek adandó szokásos számlán kívül, a vevő kérelmére az áru eredetére vonatkozó számlát neki bemutatni.

Mindazon cikkek árához, melyek vendéglőben vagy más nyilvános helyiségben kerülnek eladásra és amelyek maximálisát jelen törvény nem szabályozza, a beszerzési árhoz 30 százalékos haszon számítható fel. Tizenöt naptól egy évig terjedő elzárással és 300 lejtől 500.000 lejtig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők mindazok, akik a szabadságharc megakadályozása és indokolatlan áremelés céljából:

- a) a belföldi forgalomban árukat, vagy élelmiszereket, szükségletüket vagy üzleti forgalmukat meghaladó mennyiségben felhalmoznak;
- b) hamis híreket terjesztenek, melyek alkalmasak arra, hogy a gazdasági és pénzügyi helyzetünket károsan befolyásolja;
- c) az eladó által kért árnál magasabb árat ajánlanak fel;
- d) akik megállapodást kötnek, vagy társulnak oly célból, hogy csak bizonyos, általuk megállapított árban kerüljenek azok kereskedelmi forgalomba;
- e) akik arra törekednek, hogy kereskedelmi cikkek birtoklói meg nem engedett módon áruik kiszolgáltatását megtagadják vagy azok árát indokolatlanul emeljék;
- f) akik a kereskedelmi és ipari szükséglet figyelembe vétele nélkül megsemmisítik, vagy a kereskedelembe kivonnak termékeket és árukat vagy üzletükben és raktárakban levő áruk eladását megtagadják;
- g) akik a vevőket tévedésbe ejtik oly módon, hogy szándékosan eladnak, vagy kicserélnek árukat, kiszolgálván más származású, más minőségű vagy más gyártmányú cikkeknek, mint amilyeneknek feltüntetik, vagy mást szállítanak, mint amit a megállapodás szerint szállítaniok kellene.
- h) akik bármilyen célból hamis számlákat használnak fel.

A fenti rendelkezések végrehajtásával, a kerületi komisárok biztatnak meg az, hogy minden egyes kihágási esetben kötelesek megállapításaikról jegyzőkönyvet felvenni a bírósághoz forduló betérjesztés céljából.

Chestor: ss. Popovici.

2 oldal "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 május 1.

A kis adózók adócsökkentéseit is kérvény nélkül hozzák át a múlt évről

Bucuresti, május 12.

A múlt évi adók folyó évre való áthozataláról szóló törvény egyik főcélja, az eljárást egyszerűsíteni. Viszont a különböző címeiken járó csökkentéseket kérvényezni kellene. Tekintettel arra, hogy a minisztérium ebben a tekintetben is arra törekszik, hogy a pénzügyigazgatósági hivatalok működését minél egyszerűbbé tegye, most

rendeletet adott ki, amely szerint az egyes adó törvény 65. szakasza értelmében engedélyezett és az 1935-36-ban már véglegessé vált adócsökkentések külön kérvényezés nélkül szintén áthozandók a folyó évre. A rendeletről hiányzik az a megállapítás, hogy hol van a "kis adózók" felső határa, azaz meddig terjed a rendelet hatálya?

Nagy tűzvész a mozdonyból kipattanó szikra miatt

Két vagon deszka pusztult el a szélvihartól táplált lángok között

P. Iloaei, május 12.

Tegnap este a P. Iloaei állomáson hatalmas tűzvész volt, amely két vagon deszkát pusztított el.

Tegnap reggel fél 9 órakor érkezett meg a P. Iloaei állomásra egy teher vonat, amelynek második kocsija a mozdonytól tüzet fogott. A hatalmas szélben a tűz azonnal tovább terjedt és meggyújtott egy másik vagon fát

is. Az a veszély fenyegetett, hogy a szélről segített tűz belekap a közelben levő gabona és faraktárba is. A tűzoltók mindent megtettek, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozzák, mert a két vagon megmentésére már gondolni sem lehetett. A tűz végül is magától kialudt. A kár óriási. A két vagonnak csak a vasalkatrészei maradtak meg, de ezek nagyrésze is megrepedt, vagy összegörbült.

Egy halott hat életveszélyes sebesült

a gödöllői „hajtűkanyar“-ban történt autókatasztrófánál

Budapest, május 12.

Tegnap este borzalmas autókatasztrófa történt a gödöllői halálkanyarban, ahol a múltkor is több szerencsétlenség történt. Budapest felé haladt egy budapesti kiránduló társasággal az AC 231 rendszámú autó. A kocsit Szabó Endre 31 éves sofőr vezette. Utasai Ecker Károly kőbányai hentesmester, a felesége, hatéves Károly fia, Ecker Paula, Tüdös József és Jellinek Lajos voltak. Nagy sebességgel haladt a túlterhelt kocsi és éppen az autós nyelven haj

túfordulónak nevezett kanyarban jártak, amikor a sofőr egy előttük haladó autót akart előzni. Az autó felborult és utasai ki zuhantak az uttestre. Azonnal értesítették a mentőket akik a sofőrön már nem tudtak segíteni szétzúzott fejjel holtan került elő az autó alól. Ecker Károly, a hűga és Tüdös József koponya alapi törést szenvedtek. Haldokolva szállították őket a Rókusba. A másik három utast életveszélyes sérülésekkel a kórházba szállították.

Több mint százezer ember nézte meg vasárnap a Budapesti Nemzetközi Vásárt

Külföldi vonatok, autóbuszok és repülőgépek egyre újabb tömegeket hoznak

(Budapesti tudósítónktól). Ragyogó májusi napra ébredt vasárnap Budapest. Már a kora reggeli órákban megindult a népvándorlás a Városliget felé és 9 órakor már akár ki is lehetett volna nyitni a "megfűtött" táblát. Most bizonyosodott be, hogy milyen helyes volt a vezetésnek az a gondos előrelátása, amellyel az idei vásárt jóval nagyobb területre építette fel, mint az előzőeket. Mert bármekkora tömegek jönnek is, mind kényelmesen elfértek a hatalmas vásárcsarnokban. A látogatottság a délutáni órákban kulminált, amikor százszázaléknál jóval több volt a látogatók száma.

Aki bent van a vásár területén, és már órák óta gyönyörködik az ezer meg ezer látnivalóban, még az sem tudja teljesen áttekinteni az egészet. De minden lépésen nyomon beszédes színpadok ötlenek az ember szemébe, amelyekből végre is kialakulhat egy eleven kép. Az apró gyermekeket a vásár gyermekórájába adják át, ahol nagyszertűen mulattatják, sőt meg is vendégséglik őket. A látogatók élvezik a remek fil

léres kóstolókat, meg az új „Balaton“ ciga rettát, amelyet szemük láttára gyártanak. A mintapályaudvaron, amely a vásár központjában áll, vidékiek és külföldiek minden felvilágosítást megkapnak és itt váltanak kedvezményes színház-, fürdő- meg egyéb jegyeket. Lépten-nyomon rendezők, akiknek karszalagján a felírás árulja el, hogy milyen nyelvet beszélnek. A levegőben repülőgépek cirkálnak s akik megváltották tíz pengős olcsó jegyüket, most madártárlatból gyönyörködnek a vásár lüktető forgalmában és Budapest, valamint környéke csodálatos panorámájában. A hangszórók állandó sétahangversenyéről gondoskodnak, közben a vásár stúdiója a legfrissebb híreket közli. A divatrevi-színház állandó osztróm alatt áll, minden bemutatóját zsúfolt ház nézi végig s a fel-felrobbanó tapsvihár bizonyítja a divatrekreációk hatalmas sikerét.

A vásár irodájában minden posta újabb bejelentéseket hoz, tömegével hozza a leveleket, amelyek újabb meg újabb érkezéseket jelentenek. Különvonatok, auto-

buszok érkeznek messzi külföldről, sőt még a repülőgépek is, mind újabb meg újabb vásárlátogatókat hoznak. Üzletemberek, akik végigjárták az idei híres nagy nyugati vásárokat, elragadtatással állapítják meg, hogy Budapesten valamennyinél különbet találtak és nem győzik hangsúlyozni, hogy ekkora eleveiséget máshol nem láttak. Hozzáfűzik ehhez, hogy a vásár grandiózitása mellett Budapest hallatlan olcsósága és immár világhírti szépsége vonzza ellenállhatatlanul a külföldieket.

A vásárigazolvány utazási és vízumkedvezményével május 18-ig, hétfő déli 12 óráig lehet Budapestre érkezni és május 28-ig lehet Magyarországon tartózkodni.

Másfél méteres varangyos béka

Constanta, május 12.

Constanta környékén nem igen van teknősbéka. Annál inkább van rendes varangyos béka, amely meglehetősen nagyra nő. Azonban tegnap egy olyan nagyméretű békára találtak amely túlhaladja a legnagyobb fantáziát is. A talált varangyos béka hossza másfél méter, magassága pedig hetven centi.

A hatalmas varangyos békát Bucures-tibe szállítják, ahol az állattani főiskolára helyezik el. Eddig még ilyen hatalmas békát csak az egyenlítő tájékán találtak.

Rádió műsor

SZERDA

Bucuresti: 6.30 Hírek. Torna. Lemezek 13 Lemezek. 13.25 Sport. 13.40 Gramofonlemezek. 18 Lemezek. 19 Időszéri anyag. 19.15 Ravel-hangverseny. 21.15 Felolvasás. 21.30 Zongora. 22.05 Ének. 22.30 Hírek. — 22.45 Kis rádiózenekar. 22.45 Hírek. 24 Ven déglői zene.

Budapest: 7.45 Torna. Utána hanglemezek. 11 Hírek 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13 Déli harangszó időjárásjelentés. 13.05 Szalonzene. 14.15 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárról. 18 Hanglemezek. — 19.25 Zongora. 20.25 A Magy. Kir. Opera ház előadásának ismertetése és közvetítése: János Vitéz. 23.45 Időjárásjelentés. Majd: Cigányzene. 24.30 Jazz. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 6.30 Hírek. Torna. Lemezek. 13 Lemezek. 13.25 Sport. 13.40 Gramofonlemezek. 18 Lemezek. 20 Felolvasás. — 20.20 Új lemezek. 20.55 Hangversenyismertetés. 21.15 Szimfonikus hangverseny. 23.40 Hírek.

Budapest: 7.45 Torna. Utána hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13 Déli harangszó időjárásjelentés. 13.05 Ének. 13.30 Hírek. 13.40 Magyar nóták zongorán. 16.30 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 18.30 Cigányzene. 19.55 Ének. 20.25 Hangjáték előadás a Stúdióban. 22.15 Hírek. 22.25 Hanglemezek. 23.05 Zongora hegedűszonáta. 24 Jazz. — 1.05 Hírek.

MAKULATURA

újságpapír olcsó árban nagyban
és kicsinyben kapható a

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4

3 oldal.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1936 május 14.

Hibás váltóállítás miatt

Összeütközött a motoros egy tehervonattal

Több sebesültje van a súlyos balesetnek

Petrosani május 12.
Súlyos vasuti szerencsétlenség történt Livezeni állomáson. Tegnap délután a Petrosani-Lupeni között közlekedő motorosvonat a menetrendszerinti időben indult el Petrosani állomásról. Beérkezve Livezeni állomásra, a szokásos második vágány helyett a motoros az első vágányra futott be, ahol pedig egy teherszerelvény már állott. Annak ellenére, hogy a motoros vezetője mindent megkísérelt, az összeütközést elkerülni lehetetlen volt. A következő pillanatban a motoros teljes erővel nekivágott az utolsó teherkocsinak, amely deszkával volt megrakodva. A motoros kisiklott

és az ütés következtében összeroncsolódott az eleje. A szilánkok, valamint az ablaküvegek összetört darabjai súlyosan megsebesítették Bazera Romulus mechanikust, Sperlung Vilmos mérnök feleségét, Boga Lupeni tanár feleségét, valamint Pescuita Gheorghe diákot.

Petrosaniból azonnal segélyvonat indult ki a vasuti szerencsétlenség színhelyére. A kiemelési munkálatok megindultak. A vizsgálat megállapította hogy a szerencsétlenséget hibás váltóállítás okozta. A felelősség megállapítására tovább folytatják a vasuti hatóságok a vizsgálatot.

Mindent elpusztít a 8 kilométer hosszú és 500 méter széles cserebogárfelhő

Szörnyű természeti csapás sújta a németországi Lech folyó környéké

Berlin, május 12.
Néhány nappal ezelőtt a németországi Lech folyó mentén lakó gazdálkodók észrevették, hogy feltűnően nagy cserebogarak repülnek, amelyek rászállnak a fákra és a növényekre, hatalmas pusztítást végeznek a fiatal hajtásokban. Azt hitték, hogy hamarosan vége lesz ennek a cserebogár járványnak, azonban másnap megdöbbenéssel látták, hogy egy nyolc kilométer hosszú és 500 méter széles cserebogár felhő közeledik. Ez a hatalmas élő felhő lecsapódott a környék fáira és a zöld legelőkre. — Egy óra múlva ezen a helyen egyetlen fűszál, egyetlen hajtás sem maradt. Minden zöld eltűnt és a cserebogár felhő repült tovább.

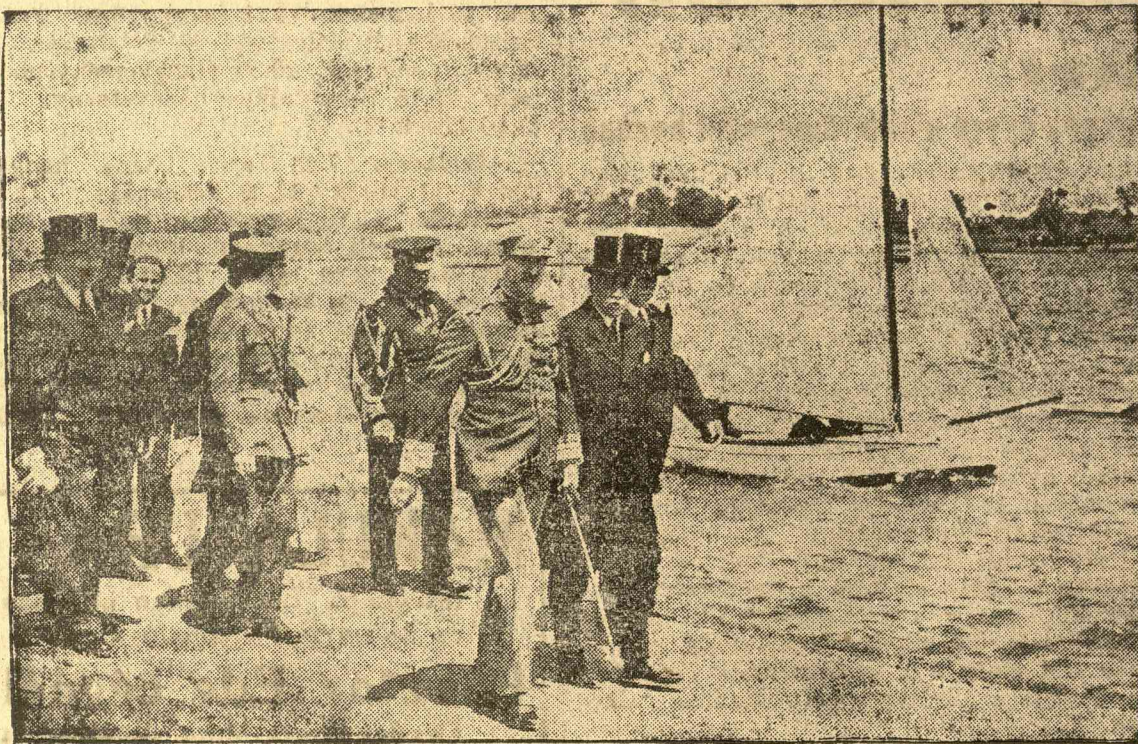
A lakosság hozzáfogott, hogy a cserebogarakat elpusztítsa. Egy nap alatt olyan nagy mennyiséget pusztítottak el, hogy elszállításukhoz huszezer hordó kellett. Azonban ez nem volt elég, mert másnap reggel

a levegőből újabb élő cserebogár felhő rakódott le, amely, mivel a fákon nem volt pusztítani való, a földre telepedett le és 10 centiméter vastagságban hatalmas területet lepett el.

A lakosság tehetetlenül áll az újabb csapás előtt és Isten ostorának, vagy büntetésének tekinti a cserebogarak eme hatalmas arányu pusztításait. A templomokban könyörgő istentiszteleteket tartanak, hogy megszabaduljanak ettől az irtózatosszörnyű csapástól.

Dr Imas M. Róza

a cluji egyetem volt tanársegéde, **gyermek orvos, bel és nőgyógyász** rendel **Bucureștiben Str. Nicolae Filipescu 32. sz.** (prin batistei). Speciális csecsemő és gyermektáplálási tanácsok. Quartzkezelés (Telefon 2-44/76.)

A »bucureștii hónap« megnyitása

Öfelsége Carol király, Mihai nagyvaida és Donescu főpolgármester a „bucuresti hó. nap” megnyitása után a Herestran-tó partján.

Véres rózsák

— Detektivregrény —

22

— Nagyon is érdekel! De előbb még is meg kell találni! Bizonyos, ha értesül a tragédiáról, idesiet... Vagy ha nem ez mindenesetre jelent valamit...

Dutilloy nagyot rikkantott:

— Hóhó! Már nem is a nevére vagyok kíváncsi a vagánynak, aki ezt a gyilkosgot elkövette, hanem azt szeretném tudni, hogyan végezhetette el a munkáját. Tanácsot szeretnék!

A főtanácsos titkára lépett be a nácskozás színhelyére. Kezében levelet bogtatott:

— Ezt a levelet találtam az áldozat postájában. Azt hiszem, fontos a nyomozás szempontjából... Lodés irta...

Az utolsó mondat, mint a parlamenti tudósításokban szokták írni, "nagy meglepetést" eredményezett. Mind a három főtitkár felugrott. Dourialle az asztalt ültetve a csiptetőjével.

— Lodés! Ismét Lodés! Már ebből ügybe is beleütközött az orrá! Talán meg akar bennünket tanítani a nyomozás mesterségére!? Igazán nincs szüksége leckére.

Mély csendben olvasta fel a levelet. Lodés magánkutató irodája. Nyomoz, informál, megfigyel.

Tisztelt Uram,

vonatkozással nagybecsű telefonhívásommal tisztelettel értesítem, hogy holnap este kilenc órakor meglátogatom. Fogadom a nagyrabecsülésemért

Lodés

Dourialle megvető gesztussal folytatta:

Ez a levél pontosan tizenhét nappal ezelőtt kelt. Ugy látszik, hogy Chalonnat félelemérzés gyötörte és ezért fordult magándetektívhez védelemért. Hiába, a magándetektívek mégis eltették láb alól. Persze Lodés! Sherlock Holmes ur! Emlékeznék urak a neuilly-i büntényre? Lodés ur ott azonnal jelentkezett, mint mentőangyal.

Lodés néhány esztendővel ezelőtt hirtelen ott a detektívtestületet, nyugdíjaztatva magát és egy szerény kis nyomozói irodát nyitott. Először a Rodier-utca sötét kis irodájában székelt az iroda, itt fogadta az egyszerű klienseket. Három borotválkozó, szurkos, piszkosingű kis magándetektívvel dolgozott, akik a kávéházban verték a kártyát, miközben lesték, mikor alkalmuk lesz egy gyanakvó férj, aki figyeltetni akarja feleségét, vagy egy kereskedő aki hátszarkát szeretne leleplezni.

Néhány hónappal ezelőtt a Lafayette utcában kirabolták az Aaron testvérek ékszerész cégét. Egy hónapig folyt a hivatalos nyomozás minden látható eredmény nélkül. A károsult ékszerész ekkor az ékszerrek értékének huszonöt percentjét ajánlotta fel a nyomravezetőnek. Egy hét múlva a Le Journalban a következő hír jelent meg:

— Tegnap a késő esti órákban Lodés magándetektív, a bűnügyi osztály volt nyomozója páratlan fogást csinált. A Párizs-Amsterdam-i gyorsvonaton elfogta Aaron féle betörés tettesét.

Lodés, mint magándetektív nem bírt cselhette meg a gonosztevőt, aki felhagyta a pályaudvar mozgalmas tumultusát és megszökött. A mozgósított vasuti rendőrség nem tudta utólag.

A betörő azonban nem vihette magával a bűnös tárgyat, amelyben majdnem teljes számmal megtalálták az Aaron testvér ellopott ékszereit.

(Folyt. köv.)

4

ERDELYI MAGYARSÁG

1936 május 14.

Ujabb szörnyű vasuti baleset Salontán

Elkapott az arad-oradeai vonat egy szekereit: két halott, három súlyos sebesült

Salonta, május 12.

Salonta határában, a Salonta-Ciumeghiu közötti vasútvonalon tegnap reggel újabb megdöbbentő és kettős halállal végződő vasuti szerencsétlenség történt. Kiss Ferenc a Fecser féle temetkezési vállalat alkalmazottja a kora reggeli órákban Román János fuvarossal együtt egy borjút vitt ki a barmódi legelőre. Szekeren indultak utjára, a borjút pedig a szekér után kötötték, míg Kiss a borju mögött haladt. A kocsiban ült Románon kívül Kiss Ferenc 6 éves Jolán nevű leánykaja is.

Minden baj nélkül értek ki a legelőre, ahol a borjút átadták a gulyás számadónak, majd a kocsin visszafelé indultak Salontára. Hogy azonban az utat megrövidítsék, a Mogyorós tanyánál levő vasuti átjárónál vágtak át. Itt következett be azután a szörnyű katasztrófa.

Még a legelőn felkerekedett a kocsira két kisfiú, a 8 éves Cioban Pompiliu és a 13 éves Cioban Traian, testvérek. Így a kocsiban Román Jánoson kívül három gyerek ült, míg Kiss Ferenc visszafelé is gyalog tette meg az utat s közben virágokat szedett a mezőn.

A kocsni pár perc múlva a vasuti átjáróhoz érkezett, ahol nincs sorompó, csupán egy figyelmeztető tábla. Román gyatnulan hajtott fel a sínekre, amelyen vé-

szes gyorsasággal közeledett az aradi vonat. A következő pillanatban a gyalog haladó Kiss észreveszi a készülő katasztrófát és a kocsni után rohan, hogy legalább kisleányát megmentse, de már későn mert a mozdony elkapta a szekér hátsó részét és az öt ember a kocsni pozdorjává tört alkatrészei között véres tagokkal terült el az úton.

A vonat azonnal leállott. A vérben fetregő három gyermeket és két férfit feltették a vonatra és bevitték az állomásra, ahonnan a Kemény Testvérek egyik teherautóján a kórházba szállították őket.

A 13 éves Cioban Traian veszik előbb ápolás alá, de az első percben látszik, hogy menthetetlen. alkariját leszakította a vonat koponyatorést és agyarázkódást szenvedett, úgy, hogy amikor a műtőasztalra tették, kiszenvedett. Pár perc múlva meghalt. Román János fuvaros is, aki rendkívül súlyos külső és belső sérüléseket szenvedett.

Kiss Ferenc és kisleánya szintén rendkívül súlyosan sebesültek, bár van némi remény arra, hogy sikerül őket megmenteni az életnek. Cioban Pompiliu aránylag könnyebb sérüléseket szenvedett.

A szörnyű tragédia az egész Salontán nagy megdöbbenést keltett annál is inkább, mert alig pár hét óta ez már a második szerencsétlenség a halálátjárónál.

Operáció következtében székrekedést kapott

Minden megkísérelt gyógyszer közül csak Kruschen segített rajta.

Székrekedés rendkívül kellemetlen. Ha operáció következtében áll elő, azonnal meg kell gyógyítani. Ez a hölgy különböző szerekkel kísérletezett, hogy megszabaduljon a székrekedéstől, de nem gyógyult meg addig, amíg nem szedett naponta Kruschen söt. Ime, ezt írja nekünk:

"Tíz év óta szedek Kruschen söt meg szakítás nélkül, pontosan minden reggel. — Ezelőtt 10 évvel operáción estem át (alteti operáción). Ezen operáció után észrevettem, hogy okvetlenül hashajtóra van szükségem, hogy rendes széket legyen. Székrekedésben betegedtem meg és akkor elkezdtem szedni mindenféle orvosságot, pirulákat stb., de nem sokat használtak".

"Végül is elhatároztam, hogy kísérletet teszek Kruschen sóval és amikor láttam hogy nagyszerű az eredmény, e sokat rendszeresen kezdtem használni. Azóta állandóan szedem és örömmel konstátalom, hogy amióta Kruschen söt szedek, egészségi állapotom nagyon megjavult." E. T.

Kruschen a legbiztosabb szer, a leghatásosabb, hogy szervezetét tökéletes belső tisztaságban tartsa, miáltal segíti a szervezetet, hogy naponta teljesítse feladatát. — Észre fogja venni, hogy szervezete nem "renyhe" és lassan, lassan enged a Kruschen söt jótékony befolyásának.

A Kruschen só az ország minden gyógyszerárában és drogériájában kapható. — Nagy üveg 95 lej, kis üveg 60 lej.

Nem találják az eltűnt oradeai kereskedőt

Oradea, május 12.

Beszámoltunk arról, hogy Bernáth Miklós oradeai kereskedő, kinek pár évvel ezelőtt jömeneteli üzlete volt a Mihai Viteazul téren, még szombat délután elment Moskovits József-utca 12. szám alatti lakásáról és azóta eltűnt. A kétségbeesett családjának csak egy levelet hagyott hátra, amelyben megírta, hogy nem bírja tovább az életet s ezért elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Megírta levelében azt is, hogy az új zsidó temető egyik sírján fogja bevenni a mérget, amit hónapok óta gyűjtött össze. A kétségbeesett család és rokonok érthető izgalommal futkostak mindenfelé, ahol Bernáth Miklóst fellelhetnék volna. Elmentek a temetőbe, az összes rokonokhoz, a rendőrségen is feljelentést tettek, azonban eddig még semmi nyoma nem akad a szerencsétlen kereskedőnek.

Munkatársunk a délelőtti órákban kimért Bernáthék lakásán, de a kereskedő kétségbeesett hozzátartozói még ekkor sem tudtak semmit. A családnak az a véleménye, hogy Bernáth valószínűleg pénzt kért kölcsön valakitől és elutazott, hogy maszk kövesse el végzetes tettét.

A rendőrség is folytatja a nyomozást, de kedd délig semmi adatot nem sikerült találni, amely az eltűnt kereskedő nyomára vezetne.

Házassággal végződött

25-ik évemet töltöttem be az idén s már el voltam keseredve, hogy férjhez mennem nem sikerül. Bevallom őszintén, hogy aggályaim indokoltak voltak, mert arcomon évek óta apró kis pattanások és pulykatozás szerű szeplők voltak, ilyen arccal természetesen nem is mertem a férjhezmenésre gondolni.

Most ezuton mondom köszönetet a Floreal krémek gyártójának, hogy sikerült szeplős, pattanásos, májfoltos arcomat a Floreal 2 számú krémmel megtisztítani, oly tökéletesen, hogy a férfiak is felfigyeltek rám. S mint boldog menyasszony ígéretet teszek, hogy a jövőben csak Florealt veszek.

S. M. Oradea.

U. i. Floreal krémek főlerakata: Pap Drogueria, Oradea, Bulv. Reg. Ferd. 9. Floreal krémek ára tégelyenként 40 lei. Naponta postai szétküldés.

90 ezer lejt sikkasztott Sigmireanu, a sigheti adóhivatal főnöke

Sighet, május 12.

Taranu penzügyi vezérfelügyelő a sigheti adóhivatalnál most fejezte be vizsgálatát, melynek célja az volt, hogy a Sigmireanu Grigore adóhivatali főnök sikkasztásainak végösszegét megállapítsa.

A bünygy közigazgatási részét a vezérinspektor most fejezte be azzal a megállapításával, hogy Sigmireanu az államot 90 ezer lejlel károsította meg.

Az állam kára csak kis részben fog megtérülni Sigmireanu ingóságaiából és néhány sigheti követeleséből, melyek a sikkasztó államhivatalnok kihelyezett kölcsöneiből származnak.

Az ügy bünygyi része is nemsokára főtárgyalásra kerül, a vádiratot Kindris Ilés vezető ügyész már elkészítette és az a törvényszék tanácsa elé került.

A sigheti közönség nagy érdeklődéssel várja a főtárgyalást, mert dr Rozsi Béla ügyvéd, aki Sigmireanu panamáját kipattanította, odanyilatkozott, hogy a főtárgyaláson szenzációs visszaélésekről fogja a leplet lerántani, melyekről a főtárgyalás előtt nem akar nyilatkozni.

Szenzációs fordulat a dernai revolveres dráma ügyében

Letartóztatta a vizsgálóbíró Mircescu Ioan a dernai bánva igazgatóját

Oradea, május 12.

Emlékezetes még az a revolveres dráma, mely mult év őszén zajlott le a dernai tatarusi erdőben Gatosky Leonida, a dernai tatarusi aszfaltbánya egyik tulajdonosa és Konovalow Hermann, volt cári tábornok, a bánya volt igazgatója között. Mint ismeretes, a tábornok és a két Gatosky fivér között évek óta folyt a per, részben Konovalow elmaradt fizetései, részben az erdőkitermelési jog körül. Ez utóbbi miatt robbant aztán ki az összecsapás is, amelynek során úgy Gatosky, mint Konovalow súlyosan megsebesültek.

A dráma után kölcsönösen feljelentették egymást és az eljárás megindult. Közben — pár héttel ezelőtt — az ügy tragikus fordulatot vett, amennyiben

Konovalow Hermann az egyik eluji szanatóriumban kiszenvedett.

Most már újabb vizsgálat indult az ügyben amelynek tegnapi szenzációs fordulata támadt. Fersigan Cornél vizsgálóbíró ugyanis tegnap délelőttre megidézte Mircescu Ioan, a dernai bánya egyik igazgatóját

kihallgatása után súlyos testisértés címén előzetes letartóztatásba helyezte.

A cluji klinika orvosi szakvéleménye szerint ugyanis Konovalow közvetlen halálát egy puskatus okozta fejseb idézte elő és a vizsgálat szerint ezt az ütést Mircescu mérte Konovalow fejére.

A nagy érdekességű ügyben a főtárgyalást rövidesen megtartják.

CLAVETHYL
TYUKSZEM SZEMÖLCS ÉS VASTAGBŐRIRTŐ SZER
Hatásos, biztonságos
Majd én!
Fajdalmat nélkül
KONCZ GYÓGYSZERTÁR - ODORHEIU

Béke lesz a pincér fronton!

A Crisana klub már megegyezett a sztrájkolókkal

Végre hosszas kényszerpihenő után, jelentős fordulat állott be a sztrájkoló pincérmunkások ügyében. Tegnap a Crisana Clubbal sikerült megegyezést kötni a sztrájkoló munkásoknak, még pedig a következő feltételek mellett: A klub heti 200 lejés fizetést ad, azonkívül 10 százalékos a forgalomból. Így tehát a pincérek fő követelése teljesedik: megszűnik a borra való rend-

szér. Holnap délelőtt új tárgyalások indulnak meg az összes munkaadókkal, vagyis az Ujságíró, a Fészek és a Staruinta Klubbal, valamint a Palace, Royal és Astoria kávéházzal. A jelek szerint megegyezésre van kilátás, úgy hogy remélhetőleg a pincérmunkások sztrájkja egész Oradeán véget ér.

Ujabb községnev-változtatások Bihormegyében

Erdekes felszólalások a megyei tanács ülésén a vadházasságokról

A megyei interimárbizottság tegnap delelőtti ülésén Naghi tanácsos újabb községnev-átkeresztelésre tett előterjesztést. E szerint a következő községeket változtatják meg:

Eogeniből Dudești lesz, Chivalaból Rariște, Chistagból Tarina mică, Chiriből Bistra, Ciocainból Ciocul, Cresturiből Gogănești, Cusapból Cremenari, Hidișelből Nan, Hidișből Colnic, Hidișelul de Josból Fundatura de Jos, Cubuleutból Falca. Lorán, Mocirla, Ghida, Cadea községek elnevezése változatlan marad.

Ezután a megyei ideiglenes tanács a vadházasságok problémáját tárgyalta. — Mint ismeretes, a legutóbbi ülésen Drimba esperes a megyében veszedelmesen elharcpóztott vadházasságok ügyében interpellált. A nagyfontosságú szociális probléma megvitatását a mostani ülésre halasztották.

Avram Miklós főjegyző ismertette azokat a rendeleteket, amiket a megye vezetősége még 1934-ben kiadott. Ezekben a körrendeletekben a megye vezetősége felhívja a járási és községi hatóságok figyelmét arra, hogy a vadházasság szociális és morális baj és a közigazgatási és egyházi hatóságoknak együttesen kell propagandát kifejtenie abban az irányban, hogy a falusi "próbaházasságokat" a törvényes házasság megkötésére bírják rá. Avram főjegyző szerint a megye vezetőségének ismét csak morális eszközök állanak rendelkezésére. — Ujabb rendeletet adhatnak ki, ezenkívül a lelkészekkel, jegyzőkkel és tanítókkal járá-

si értekezletet tarthatnak, amelyeken a házasság érdekében kifejtett propaganda módjait beszéljük meg.

Az agglegényadó bevezetése, vagy az egyházi házasság kötelezővé tétele lenne még hathatós eszköz, ennek bevezetésére azonban csak a törvényhozásnak lenne módja.

Chirila alispán kijelenti, hogy az ő véleménye szerint, aki polgári házasságot köt, megköti az egyházi esküvőt is. Vadházasságok oka tisztán anyagi természetű. Indítványozza, intézzenek felterjesztést a belügyminisztériumhoz, hogy a házassághoz szükséges összes iratokat tegyék bélyegmentessé.

Banu ügyvéd, a megyei interimárbizottság elnöke kijelentette, hogy dr. Manoil statisztkai igazgató kimutatása szerint a Banatul népességi statisztkája elriasztó képet mutat a vadházasságok miatt. Bihormegye már csaknem utólért ezt a rekordot. Tarnavában vagy Fagarasban teljesen ismeretlen fogalom a vadházasság. Bihormegyében Suplac községben neki megmutattak három 30 éven aluli legényt, akiknek öt év alatt tizenhat feleségük volt.

Véleménye szerint a vadházasságok elleni propaganda elsősorban a lelkészek feladata. Ismer egy fiatal lelkészt, aki másfél év alatt hetven "vad" házaspárt birt rá a törvényes házasság megkötésére.

Az ideiglenes tanács végül elfogadta Avram főjegyző és Chirila alispán javaslatait és az ülés véget ért.

A törvényszék háromtagú vádтанácsa szabadlábrahelyezte a letartóztatott dernai igazgatót

Az emlékezetes dernai revolveres incidens áldozata, Konovalov Herman — mint ismeretes, egy cluji szanatoriumban néhány hónappal az incidens után meghalt. Fersigan vizsgálóbíró ebből kifolyólag a nyomozásnak új irányt adott. Rendeletére Clujon felboncolták a holttestet és az orvasszakértői vélemény beérkezése után maga elé idézte Mircescu Ioant, a dernai ipartelep felügyelőjét, aki a verekezésben részt vett és puskatussal ütötte le Konovalovot. Kihallgatása után a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte Mircescu Ioant hallt okozó súlyos testisértés címén.

A törvényszék Mitescu-Kálnay vádтанácsa tegnap tárgyalta Mircescu ügyét. Az ügyben a bírók között véleménykülönbség merült fel. Dr. Kálnay Andor a letartóztatás megerősítése mellett, míg Mitescu a szabadlábrahelyezés mellett szavazott. — Harmadik bírónak behívták Barsan bírót, aki szintén a szabadlábrahelyezés mellett szavazott és így szótöbbséggel elrendelték Mircescu szabadlábrahelyezését. Valószínű, hogy az ügyesség a szabadlábrahelyezési határozatot meglebbezi és így az ügy a tábla vádтанácsa elé kerül.

Nem mérgezték meg Gogát!

Bucurestiből jelentik: Bucurestiben tegnap az az ellenőrizhetetlen hír terjedt el, miszerint Goga Octaviánt, a hírneves költő-politikust Balciuban egy banketten megmérgezték. Goga Octavian betegsége mi-

att a május 17-ére összehívott timisoarai nagygyűlést is el kellett halasztani. Ujabb jelentések szerint Goga influenzában betegedett meg.

Mindenki felebbezze meg az 5 százalékos taxát!

A taxakivető bizottságok megkezdtek a taxák uccaszerinti kivetését. Minden bérlo figyelje, hogy mikor kerül rá a sor és jelenjék meg a bizottsági tárgyaláson. Ha a kivetett taxa sérelmes, adjon be írásbeli felebbezést 20 napon belül. A lakbér összege után kivetett 5 százalékos új taxát azonban minden esetben meg kell felebbezni, mert nem legális. Szövetségünk tagjainak ingyen készítjük el a felebbezést és díjmentesen felvilágosítást nyújtunk. Évi tagsági díj szobánként 20 lei. Lakásbérlok Szövetsége. Str. Rimanóczy 12.

Mozgósínházak műsora

Heyman: Karenina Anna.
Fórum: Nem kell többé nő.
Apolló: TARRAS BOULBA.

APRÓHIRDETÉSEK

Allandó olvasóink használják fel a hirdetési tombola szelvényeket!

PÓSTA

Róna fényképésznél

Str. Alexandri 4.

rövid ideig nagy árengedmény!

6 drb, művészlap, ugyanaz, ami a kirakataimban látható, csak 80 lei

Önhibáján kívül elvált 34 éves magas barna róm. kath. intelligens iparos házasság céljából megismerkedne intelligens vidéki 24—28 éves róm. kath. vagy református vallású komoly, házias, némi hozomány nyal rendelkező leánnyal vagy özvegyvel. Leveleket "Új élet" jelígre a kiadóba ke-
rek. 4850

ÁLLÁS

Bevezetett helyre jó keresettel megbízható lapárust felveszünk. Oradea egyik kerületében. Jelentkezni a kiadóhivatalban. — Piața Mihai Viteazul 4.

Jó megjelenésű intelligens azvizitor felvétetik jó jövedelemmel. Cim a kiadóhivatalban.

Tanuló és kifutó lányokat felvesz azon nálra az "Anker" fehérneműgyár, Piața Unirii No. 5. 4849

Jó bakkancs munkást felveszek. Mezei 2-ös utca 4. szám, Sellausi rét.

Fodrász segéd, onduláló és manikűrös leány felvétetik. Zemplényi, Piața Unirii. 4835

VÉTEL-ELADÁS

Komplett gyermekágy eladó. Strada Millerand 2 kapu alatt bara. 4843

Jókarban levő könnyű táblás kocsis eladó. Horia 20. 4853

Lakóbejelentő és házbérszerződés nyomtatvány kapható Pásztor papírkereskedésben.

KÜLÖNFÉLE

Jégbe hűtött italok, málnaszörp, naponta friss teavaj, raffia, kékkő legolcsóbban Balázsnál, Str. Alexandri 34. 4795

Magánház jobb család részére kiadó. Str. Racovitz No. 3-a. Értekezni szemben 4 alatt.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA
Telefon: 380.

"ERDELYI MAGYARSÁG"
6 oldal 1936 május 14.